

למשך ברכות לעולם, משום שהאילנות הללו כלם לחים תמיד, והעלים שלהם נמצאים תמיד, וזמן השמחה שלהם בזמן הזה.

ושנינו בספרו של רב המנונא סבא, שהרי אותו פח שהפקד על האילנות הללו, כל אחד ואחד מאלו לא נוטל ברכות של שמחה למעלה, אלא בזמן הזה, והשמחה שלהם כלם למעלה, ושמחת האילנות הללו למטה, כלם בזמן הזה הוא.

וההתעוררות שלהם באותם קדושי המלך תלויים. וכשישראל נוטלים אותם, הכל מתעורר בזמן הזה, והעולם מתברך (לכנסת ישראל מתברכת) להוריק ברכות לעולם.

בתוב, (תהלים כט) קול ה' על המים אל הפבור. אמר רבי יוסי, זה אברהם. קול ה' בפתח - זה יצחק. קול ה' בהדר - זה יעקב. קול ה' שבר ארזים - זה נצח. קול ה' חצב להבות אש - זה הוד. קול ה' יחיל מדבר - זה צדיק. קול ה' יחולל אילות - זה צדק. וכלם גדלים על הים (המים) ונשקים במים כדי לגדל. זהו שכתוב (בראשית ב) ונהר יצא מעדן להשקות את הגן. וכל אלה מעוררים ברכות לעולם מאותה ההשקאה שכלם משקים.

בא ראה, שכעת הקולות הללו תלויים בפבור הפה בשאר ימות השנה, ועכשו אין תלויים אלא במעשה, ואנו צריכים מעשה, ולא דבור, משום שבזמן הזה מברך את כל השנה.

ביום השביעי של החג, הוא סיום הדין של העולם, והפתקים יוצאים מבית המלך, והגבורות מתעוררות ומסתימות ביום הזה, וערכי נחל (תלויים) בהם. וצריכים

ממבועא דיינא (ס"א דינא) (דמנא) (ס"א דנחלא) עמיקא דכלא, לנחתא לעלמא. ובגין כך, בעיין כלהו לחין ולא יבשין, לאמשכא ברכאן לעלמא, בגין דאילני אלין, כלהו לחין תדירא, וטרפין דלהון משתפחין תדירא, וזמן חדוותא דלהון בהאי זמנא.

ותנינן בספרא דרב המנונא סבא, דהא ההוא חילא דאתפקדא על אילנין אלין, כל חד וחד מאלין, לא נטיל ברכאן דחדוותא לעילא, אלא בזמנא דא. וחדוותא דלהון כלהו לעילא, וחדוותא דאילנין אלין לתתא, כלהו בזמנא דא הוא. ואתערוותא דלהון באינון קדישי מלפא תליין. וכד ישראל נטלי לון, פלא אתער בזמנא דא, ועלמא מתברכא, (ס"א לכנסת ישראל מתברכא) לארקא ברכאן לעלמא.

בתוב (תהלים כט) קול יי' על המים אל הפבור, אמר רבי יוסי, דא אברהם. קול יי' בפתח: דא יצחק. קול יי' בהדר: דא יעקב. קול יי' שובר ארזים: דא נצח. קול יי' חוצב להבות אש: דא הוד. קול יי' יחיל מדבר: דא צדיק. קול יי' יחולל אילות: דא צדק. וכלהו מתגדלי על ימא (מיא) ואתשקיין במיא, לגדלא. הדא הוא דכתיב, (בראשית ב) ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן. וכלהו הני מתערי ברכאן לעלמא, מההוא שקיו, דאתשקיין כלהו.

תא חזי, הני שבע קלין, תליין במלה דפומא בשאר יומי שתא, והשתא, לא תליין אלא בעובדא, ואנן עובדא קא בעינן, ולא מלה. בגין דבזמנא דא, מברך לכל שתא.

ביומא שביעאה דחג, הוא סיומא דדינא דעלמא, ופתקין נפקין מבי מלפא, וגבורין מתערי ומסתימן בהאי יומא, וערכי

לעורר גבורות למים, ולהקיף שבע פעמים כדי לרוות את המזבח הזה מהמים של יצחק, משום שהבאר הזו של יצחק מתמלאת מים, וכשמתמלאת, כל העולם מתברך במים.

וביום הזה צריכים גבורות למים, ולסים אותה אחר כך, שהרי ביום הזה מסתים הדין, ומשום כך צריכים לחבט אותם בקרקע שלא ימצאו, שהרי זהו יום של התעוררות וסיוס. ולכן התעוררות וסיוס הוא שעושים בערבי נחל.

אמר רבי חייא, ודאי כך הוא, ויפה. וערבי נחל, מהצד של נחל יוצאות גבורות. וביום הזה מתעוררים ומסיימי. ביום הזה כתוב, (בראשית כו) וישב יצחק ויחפור את בארת המים. בארת כתוב חסר. וישב, מה זה וישב? אלא היום הראשון של החדש, ראשית הדין היה בכל העולם, ויצחק עומד לכסא לדון את העולם. ביום הזה, וישב יצחק, לעורר דינים ולסים דינים. ויחפור את בארת המים, להריק גבורות לכנסת ישראל לעורר את המים, שהרי מים יורדים לעולם בגבורות.

ומשום שהגבורות הללו אין יורדות אלא בעננים, ויום המען לא נחה רוחם של עמודי העולם, רק משום שהעולם צריך אותם. מה הטעם? משום שהעולם נברא בדין, והכל כך צריך. משום כך הפל תלוי במעשה. ועל כן הפהן במעשה ובתקון שהוא עושה למטה, מתעוררים עליונים ותחתונים לתקן אותם, והם מתתקנים על ידו.

אמר רבי יוסי, הרי שנינו, הערבה שדומה לשפתים ביום הזה, ומה היא? אמר רבי חייא,

נחל (תלוי) בהו. ובעינין לאתערא גבורין למיא. ולסתרא ז' זמנין, לרוואה להאי מזבח, ממיא דיצחק, בגין דאתמלא מיא האי בירא דיצחק, וכד הוא אתמליא, כל עלמא אתברכא במיא.

ובהאי יומא גבורות בעינין למיא, ולסיימא לון לבתר, דהא (דף ג"ב ע"א) בהאי יומא

מסתיימי דינא. ובגין כך בעינין לבטשא לון בארעא, ולסיימא לון דלא משתכחו, דהאי יומא אתערוותא וסיומא הוא. ועל דא אתערוותא וסיומא הוא דעבדין בערבי נחל. אמר רבי חייא ודאי הכי הוא, ושפיר. וערבי נחל, מסטרא דנחל, נפקי גבורין.

ובהאי יומא מתערי ומסיימי. בהאי יומא כתיב, (בראשית כו) וישב יצחק ויחפור את בארת המים. בארת כתיב חסר. וישב, מהו וישב. אלא יומא קדמא דירחא, שירותא דדינא הוה בכל עלמא, ויצחק קיימא לכוורסייא למידן עלמא. בהאי יומא, וישב יצחק לאתערא דינין ולסיימא דינין. ויחפור את בארת המים, לארקא גבורין לכנסת ישראל, לאתערא למיא, דהא מיא בגבורין נחתן לעלמא.

ובגין דאלין גבורין, לא נחתין אלא בעיבא, ויומא דעיבא לא נייחא רוחיהון דקיימי עלמא, אלא בגין דעלמא אצטריף להו. מאי טעמא. בגין דעלמא פדינא אתברי, וכלא בעיא הכי. בגין כך פלא בעובדא תליא מלתא. ועל דא, פהנא בעובדא ותקוונא דאיהו עביד לתתא, אתערו עלאין ותתאין לתקנא לון, ומתתקני על ידו.

אמר רבי יוסי הא תנינן, הערבה דדמיא לשפון בהאי יומא, ומאי היא. אמר רבי חייא, אף על גב דלדרשא הוא דאתי,